

FRANKRIKE ÄR ETT strejkernas land. En gång när jag luffade med ett barnbarn stannade plötsligt tunnelbanan i Paris halvvägs. Det kom ett utrop i högtalaren och alla verkade veta vad det gällde men vår franska var inte den bästa. Det är *grève* upplystes vi om. Vad *grève* (strejk) betydde hade vi ingen aning om men blev varse. Som tur var kom en buss den gången och vi åkte med den på vinst och förlust. Strejker uppstod lite då och då. Punktstrejker, större strejker, längre eller kortare, man vet sällan i förväg.

Under luffen där besökte vi det stora konstmuseet Pompidou, namnat efter en president. Alla rör är dragna på utsidan, i olika dimensioner och färger. Fantastiskt – endera vackert eller gräsligt, beroende på vem som tycker. Där såg vi en målning av Picasso som föreställde två

tonårstjejer som med dödligt allvar sminkade sig. När jag året efter ville visa den målningen för ett annat barnbarn var den borta. Personalen förklarade att de hängt om emellanåt. Året därpå när jag besökte museet hängt den där, på sin »rätta« plats.

Vi lämnade Paris för att vistas i Nantes under två veckor. Staden var en av Frankrikes viktigaste på 1700-talet då den var en av de tre knutpunkterna inom slavhandeln. (De andra två var Västafrika och Sydstaterna i Nordamerika.) Den är också känd för att kungen försökte införa en sorts religionsfrihet hundra år före slavhandelns inträde.

Numera är det en vanlig vacker stad som genomkorsas av en stor å. Det var hett, över trettio grader i skuggan och vi höll på att flyta bort i värmen. Men vi hittade en liten ö i vattnet och

där lade vi ut varsitt stort badlakan som vi endera satt eller låg på, beroende på om vi målade eller läste.

Vi hade knapert med pengar men en dag kostade vi på oss en biljett till havet, till en badort som heter La Boule. Dit åker fransmännen själva när de vill lyxa till sig. Medan vi satt på tåget började det regna och när vi kom fram var det bara fjorton grader. Högre steg inte termometern och regnet fortsatte. Det avtog en aning och vi traskade mot stranden, gick in i en badhytt som hade framsidan öppen mot havet. Några hurtiga seglare och surfare höll till ute på havet, i Biscayabukten där floden Loire rinner ut. Jag fick en känsla av att jag såg hajfenor i vattnet, det var väl det pånyttfödda regnet som randade till atmosfären för mig. Vi ritade lite håglöst, frös så vi skakade, lätt klädda som vi var. Försökte värma oss lite med att lägga badlakanen över axlarna.

Till slut gav vi upp och tog första bästa tåg tillbaka till Nantes. Där var det dagen efter återigen drygt trettio grader och det höll i sig tills vi for hem till Sverige. Vi hade en tioöring kvar när vi blev hämtade på Arlanda och nog tyckte vi att det var bra hushållat.

Frankrike gränsar till Spanien och Portugal och det föll sig naturligt att jag kom att vistas där en hel del. Jag var förtjust i en sång som hette *Les filles des Cadix*, flickorna i Cadix, som en av mina favoritsångerskor, Maria Callas, en gång hade sjungit. Framför mig såg jag fyra flickor, Dolores, Rosa, Carmen och Theresa med en torsk. Gadus betyder torsk på latin och är i svenska språket rätt dubbeltydigt. Jag överförde min syn på dem med fem träsnitt, svartvita med en aning rött. Torsken Gadus fick leva med silhuetten av Marseille bakom havet, en torsk kan ju bo varsomhelst...

LA BOULE TRÄSNITT

Jag hade vunnit en resa och for då till Portugal. Där stannade jag i två veckor, reste med buss till Cadix i södra Spanien men stannade till ett tag i Sevilla. Jag tror inte att jag någonsin sett ett så vackert landskap som Andalusiens och är fylld av längtan att fara dit igen. Namnet Andalusien har sin historia. På 400-talet satte Vandalerna skräck i människorna längs sina erövringsresor. De bosatte sig ett tag på ett ställe som fick namnet Vandalusien. Senare försvann både de och första bokstaven.

Frankrike gränsar också till Belgien och mellan Paris och Bryssel är det inte långt. Dit for jag en tidig morgon och hann hem med sista tåget. Magritte var ju från Bryssel hade jag kommit på, så där borde målningen finnas. Men tji. För-gäves letade jag efter bilden som hade fastnat på min näthinna. Motivet var en häst som stod med benen på fel sida om trädstammar. En

vacker men förvirrande bild. Magritte är känd som mästare på en teknik som kallas *Trompe l'œil* (lura ögat). De hade inte ens ett vykort med hästen på och var väldigt njugeta med information. Det var som om de aldrig hade hört talas om Magritte. Några år senare, 1998, ändrades säkert det förhållandet för då fylldes all världens press om hans liv. Då inträffade nämligen hundraårsdagen av hans födelse.

Nu är det ju så med studietekniken att sådant man inte får klart för sig eller hindras ta till sig, det retar upp hjärnan så till den milda grad att man måste få det ur världen. Strax efter den här händelsen började jag läsa estetik i Uppsala och slutprovet bestod i att man skulle välja sig ett ämne att skriva om. En del valde jazz, Mozart, Selma Lagerlöf, berömda byggnader men jag valde Magritte och hans häst rätt och slätt. Ju mer jag läste desto mer tänd blev jag, men var finna originalet?